

Titulació	Tipus	Curs
Recerca en Educació	OP	1

Professor/a de contacte

Nom: Xavier Úcar Martínez

Correu electrònic: xavier.ucar@uab.cat

Equip docent

Josefina Sala Roca

Paloma del Carmen Valdivia Vizarreta

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No n'hi ha

Objectius

Aquest mòdul pretén oferir les eines necessàries per poder analitzar les situacions i escenaris comunitaris des de la investigació, així com oferir respostes educatives adequades. En la proposta s'incideix especialment en el coneixement dels entorns de l'educació comunitària i les dimensions -capital social, xarxes socials, capacitat parental i relació entre iguals- que condueixen a l'apoderament dels grups en entorns complexos. A partir de la utilització de recursos teòrics, metodològics i epistemològics que afavoreixen l'estudi i l'anàlisi de la intervenció socioeducativa en contextos comunitaris, el mòdul permet innovar en el disseny, planificació i desenvolupament de projectes i programes socioeducatius. S'aborden les temàtiques següents:

- Educació comunitària, capital social, xarxes socials i empoderament;
- Infància i adolescència en risc, sistemes de protecció, capacitat parental, relació entre iguals

Resultats d'aprenentatge

1. CA32 (Competència) Formular un problema d'investigació socioeducativa comunitària i definir-ne les preguntes i els objectius.
2. CA33 (Competència) Valorar l'impacte social, econòmic i mediambiental de les intervencions socioeducatives comunitàries per a contribuir al desenvolupament d'una societat més accessible, sostenible, diversa i justa que respecti els drets humans.
3. CA34 (Competència) Actuar en l'àmbit de coneixement avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
4. KA30 (Coneixement) Descriure els paradigmes, els enfocaments i els dissenys metodològics en investigació en educació comunitària.
5. KA31 (Coneixement) Identificar diferents línies d'investigació i intervenció en els diversos camps de recerca en educació comunitària.
6. KA32 (Coneixement) Identificar problemes i donar respostes a les necessitats socioeducatives comunitàries mitjançant plantejaments innovadors.
7. SA21 (Habilitat) Desenvolupar una revisió exhaustiva de la literatura científica relacionada amb l'educació comunitària, la intervenció socioeducativa i les desigualtats.
8. SA22 (Coneixement) Presentar una revisió de la literatura científica d'una temàtica relacionada amb la temàtica del mòdul en format d'un article científic.

Continguts

1. Pedagogia social i educació comunitària
2. La recerca en educació comunitària
3. Capital social i xarxes socioeducatives
4. Intervenció socioeducativa i processos d'empoderament
5. Models de protecció de la infància i adolescència en risc
6. Problemàtiques específiques dels joves tutelats
7. Transició a la vida independent dels joves tutelats
8. Projectes d'empoderament amb joves tutelats
9. Participació infantil i juvenil a la comunitat
10. Famílies, temps del lleure i capital social
11. Relació entre iguals, processos de innovació comunitària

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Anàlisi i discussió col·lectiva d'articles i fonts documentals	36	1,44	
Tipus: Supervisades			
Pràctiques d'aula: resolució de problemes/casos/exercicis.	15	0,6	
Presentació/exposició oral de treballs	5	0,2	
Tipus: Autònomes			
Elaboració d'un article de revista científica	60	2,4	
Lectura d'articles i fons documentals	34	1,36	

L'activitat formativa es desenvoluparà a partir de les dinàmiques següents:

Classes magistrals/expositives per part del professorat
 Lectura d'articles i fons documentals
 Anàlisi i discussió col·lectiva d'articles i fons documentals
 Pràctiques d'aula: resolució de problemes/casos/exercicis.
 Presentació/exposició oral de treballs.
 Disseny i elaboració d'una anàlisi sistemàtica de la literatura acadèmica sobre una temàtica o problemàtica concreta
 Escriptura d'un article científic
 Tutories

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats durant el desenvolupament del mòdul	30%	0	0	CA32, CA33, CA34, KA30, KA31, KA32, SA21, SA22
Article de revista científica	50%	0	0	SA21, SA22
Assistència i participació en les sessions	20%	0	0	CA33, CA34, KA31, KA32

Assistència i participació en les sessions	20%
Activitats durant el desenvolupament del mòdul	30%
Article de revista científica (individual)	50%

L'avaluació del mòdul es realitzarà mitjançant les activitats que s'assenyalen. Els resultats de l'avaluació es lliuraran en un màxim de 20 dies hàbils del calendari acadèmic

La nota final serà el promig ponderat de les activitats previstes. Per poder aplicar aquest criteri serà necessari obtenir com a mínim un 4 a totes les activitats, les realitzades durant el desenvolupament del mòdul i a la memòria/treball final del mòdul.

L'assistència a classe és obligatòria. Per poder obtenir una avaluació final positiva l'estudiant haurà d'haver assistit a un mínim d'un 80% de les classes.

El procediment de revisió de les proves es realitzarà de forma individual

L'article de revista, en tant que treball final del mòdul s'entregarà dues setmanes després de la finalització de les classes.

Cas de voler optar per l'avaluació única, l'estudiant entregarà tots els treballs demanats pel professorat en el desenvolupament del mòdul i haurà de passar una prova oral de continguts.

La recuperació, cas després necessària, implica la repetició dels treballs i proves suspeses.

El plagi o copiar dels treballs presentats suposa, de manera automàtica, suspendre el mòdul.

Per aprovar aquesta assignatura cal que l'estudiantat mostri una **bona competència comunicativa** general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars: català o espanyol. En totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte, doncs, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics. Una activitat pot ser retornada (no avaluada) o suspesa si el professor/a considera que no compleix aquests requisits.

L'ús de la Intel·ligència artificial generativa no està permès a nivell individual en el desenvolupament de les classes o no ser a requeriment del professorat o en activitats col·lectives.

Bibliografia

ARNAU-SABATÉS, L., DWORSKY, A., SALA-ROCA, J., & COURTNEY, M. E. (2021). Supporting youth transitioning from state care into adulthood in Illinois and Catalonia: Lessons from a cross-national comparison. *Children and Youth Services Review*, 120, 105755.

ARNAU-SABATÉS, L., MARZO, M. T., JARIOT, M., & SALA-ROCA, J. (2014). Learning basic employability competence: a challenge for the active labour insertion of adolescents in residential care in their transition to adulthood. *European Journal of Social Work*, 17(2), 252-265.

BOUMA, H.; LÓPEZ, M.; KNORTH, E.; GRIETENS, H. (2018). Meaningful participation for children in the Dutch child protection system: A critical analysis of relevant provisions in policy documents. *Child Abuse & Neglect*, 79, 279- 292. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.02.016>

CAMERON, C., MOSS, P. (Eds.) (2011). *Social Pedagogy and working with children and young people. Where care and education meet*. Jessica Kingsley Publishers: London and Philadelphia

DEL VALLE, J., i BRAVO, A. (2013). Current trends, figures and challenges in out of home childcare: An international comparative analysis. *Psychosocial Intervention*, 22, 251-257.

DEL VALLE, J., SAIRENO, A.M., BRAVO, A. (2011). *Salut mental de menors en acogimiento residencial*. Badajoz: Junta de Extremadura.

DEVINE, D. (2009). Mobilising capitals? Migrant children's negotiation of their everyday lives in school. *British Journal of Sociology of Education*, 30:5, 521-535.

ESTEFANÍA, M. M., & DE JUANAS OLIVA, Á. (2022). Transición a la vida adulta de los y las jóvenes en acogimiento residencial: Una trayectoria hacia el compromiso, la autonomía y la responsabilidad social. *Pedagogía social: revista interuniversitaria*, (40), 9-14.

FENG, H., HARTY, J.S., OKPYCH, N.J., COURTNEY, M.E. (2020). Predictors of Homelessness at Age 21. Chicago: Chapin Hall. https://rhyclearinghouse.acf.hhs.gov/sites/default/files/14_Feng_2021.pdf

FERNANDEZ, E., BARTH, R.P. (ed). (2010). [*How Does Foster Care Work?*](#) *International Evidence on Outcomes*. London: Jessica Kingsley.

FIGUERAS, P., FRANCH, X. & ÚCAR, X. (2022). La animación sociocultural en la actualidad: una mirada desde la academia, la formación profesional y la profesión. (261-289). En A. Novella & A. Alcántara (Coords.) *Voces con esencia. Para una animación sociocultural posicionada*. Ediciones Octaedro

GORMALLY, S., COBURN, A.; BEGGAN, E. (2021). Idealistic Assertions or Realistic Possibilities in Community and YouthWork Education. *Education. Sciences*.

11, 561. DOI: 10.3390/educsci11090561

- GULLO F, GARCÍA-ALBA L, BRAVO A, DEL VALLE JF. (2021). Crossing Countries and Crossing Ages: The Difficult Transition to Adulthood of Unaccompanied Migrant Care Leavers. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(13):6935. <https://doi.org/10.3390/ijerph18136935>
- GYPEN, L. et al. (2017). Outcomes of children who grew up in foster care: Systematic-review. *Children and Youth Services Review*, 76, p. 74-83.
- HÄGGMAN-LAITILA, A., SALOKEKKILÄ, P., KARKI, S. (2018). Transition to adult life of young people leaving foster care: A qualitative systematic review. *Children and Youth Services Review*, , vol. 95, p. 134-143.
- HELVE, H., BYNNER, J. (2007). *Youth and Social Capital*. England: The Tufnell Press.
- KATZ, C. C., COURTNEY, M. E., & SAPIRO, B. (2020). Emancipated foster youth and intimate partner violence: An exploration of risk and protective factors. *Journal of interpersonal violence*, 35(23-24), 5469-5499.
- KORNBECK, J., ROSENDAL JENSEN, N. (Eds) (2012) *Social Pedagogy for the entire human lifespan, Vol. II*. Europäischer Hochschulverlag GmbH & Co. KG.: Bremen
- KORNBECK, J., ROSENDAL JENSEN, N. (Eds.) (2011). *Social Pedagogy for the entire human lifespan, Vol. I*. Europäischer Hochschulverlag GmbH & Co. KG.: Bremen.
- KORNBECK, J.; ÚCAR, X. (Eds) (2015). *Latin American Social Pedagogy: relaying concepts, values and methods between Europe and the Americas*. Studies in Comparative Social pedagogies and International Social Work and Social policy, Vol. XXVIII. Bremen: EVH/Academicpress GmbH.
- LATHOURAS, A. & WESTOBY, P. (2024). Enlivening popular education in community development: Action research with neighborhood Centres and Landcare groups in Australia, *Community Development*, 55:2, 246-261, DOI: 10.1080/15575330.2023.2225096
- LLENA, A., PARCERISA, A., ÚCAR, X. (2009). *10 Ideas clave. La acción comunitaria*. Graò. Barcelona.
- LLENA BERNÉ, A., PLANAS-LLADÓ, A., VILA-MUMBRÚ, C. & VALDIVIA-VIZARRETA, P. (2023), "Factors that enhance and limit youth empowerment, according to social educators", *Qualitative Research Journal*, 23 (5), 588-603. <https://doi.org/10.1108/QRJ-04-2023-0063>
- LLOSADA-GISTAU, J., CASAS, F., & MONTSERRAT, C. (2020). Factors influencing the subjective well-being of adolescents in out-of-home care. A mixed method study. *Applied Research in Quality of Life*, 15(3), 835-863.
- MACLURE, L. (2022). Augmentations to the asset-based community development model to target power systems, *Community Development*, DOI: 10.1080/15575330.2021.2021964
- MONTSERRAT, C., CASAS, F., MALO, S., BERTRAN, I. (2012). *Els itineraris educatius dels joves extutelats*. Col·lecció Infància i Adolescència 6. Barcelona: Departament de Benestar Social i Família.
- MONTSERRAT, C., LLOSADA-GISTAU, J., & FUENTES-PELÁEZ, N. (2020). Child, family and system variables associated to breakdowns in family foster care. *Children and Youth Services Review*, 109, 104701.
- NUÑEZ, M., BEAL, S. J., & JACQUEZ, F. (2022). Resilience factors in youth transitioning out of foster care: A systematic review. *Psychological trauma: theory, research, practice, and policy*, 14(S1), S72.
- NGUYEN-FENG ET AL. (2025). Trauma Informed Care: A Systematic Review. AHRQ Publication No. 25-EHC007. https://effectivehealthcare.ahrq.gov/sites/default/files/related_files/trauma-informed-care.pdf
- PESCH, A., OCHOA, K. D., FLETCHER, K. K., BERMUDEZ, V. N., TODARO, R. D., SALAZAR, J., GIBBS, H. M., AHN, J., BUSTAMANTE, A. S., & HIRSH-PASEK, K. (2022). Reinventing the public square and early educational settings through culturally informed, community co-design: Playful Learning Landscapes. *Frontiers in Psychology*, 13, 933320. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.933320>

- PESCH, A., FLETCHER, K. K., GOLINKOFF, R. M., & HIRSH-PASEK, K. (2025). Evidence-based meets community-centred: A new approach to creating informal learning opportunities for children. *British Journal of Developmental Psychology*, 43(1), 5-11. <https://doi.org/10.1111/bjdp.12511>
https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/ijshe-04-2015-0078/full/html?casa_token=iRlr3TKEye4AAA
- PRIME, H., ANDREWS, K., MARKWELL, A., GONZALEZ, A., JANUS, M., TRICCO, A. C., ... & ATKINSON, L. (2023). Positive parenting and early childhood cognition: A systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. *Clinical child and family psychology review*, 26(2), 362-400.
- REQUENA, F. (2008). *Redes sociales y Sociedad civil*. CIS. Madrid
- ROLL, P. (2004). Families, social capital and educational outcomes, *British Journal of Sociology of Education*, 25, 4, 390 - 416
- RUBIO, F.J.; TRILLO M.P.; JIMÉNEZ, M.C. (2020). Programas grupales de parentalidad positiva: una revisión sistemática de la producción científica. *Revista de Educación*, 389. Julio-Septiembre, 267- 295.
<http://www.educacionyfp.gob.es/revista-de-educacion/numeros-revista-educacion/numerosanteriores/2020/389/3>
- SABATÉ-TOMAS, M., SALA-ROCA, J., ARNAU, L. (2021). Treatment progress of foster care adolescents with severe behavioural problems: Factors conditioning their performance in the residential treatment centres. *Child & Family Social Work*, 2021, 26(1), 203-213.
- SALA ROCA, J. (2019). Parentalidad profesional en el acogimiento institucional: propuesta para mejorar la atención a los niños acogidos en centros de protección. *Pedagogía social. Revista universitaria.*, (34), 97-109.
- SALA ROCA, J., JARIOT GARCÍA, M., VILLALBA BIARNÉS, A., RODRÍGUEZ PARRÓN, M. (2009). *Analysis of factors involved in the social inclusion process of young people fostered in residential care institutions. Children and Youth Services Review*, 31(12), 1251-1257.
- SOLDEVILA, A., PEREGRINO, A., ORIOL, X., FILELLA, G. (2012). Evaluation of residential care from the perspective of older adolescents in care. The need for a new construct: optimum professional proximity. *Child & Family Social Work*, DOI: 10.1111/j.1365-2206.2012.00843.x
- STEIN, M., MUNRO, E.R. (2008). [*Young People's Transitions from Care to Adulthood*](#). London: Jessica Kingsley.
- TROY, A. S., WILLROTH, E. C., SHALLCROSS, A. J., GIULIANI, N. R., GROSS, J. J., & MAUSS, I. B. (2023). Psychological resilience: an affect-regulation framework. *Annual review of psychology*, 74(1), 547-576.
- ÚCAR, X. (2016) *Pedagogía de la elección*. Barcelona. Editorial UOC. Oberta Publishing.
- ÚCAR, X. (2016) *Pedagogías de lo social*. Barcelona. Editorial UOC. Oberta Publishing.
- ÚCAR, X. (2016) *Relaciones socioeducativas. La acción de los profesionales*. Barcelona. Editorial UOC. Oberta Publishing.
- ÚCAR, X.; SOLER-MASO, P. & PLANAS-LLADO, A. (Edts.) (2020). *Working with Young people. A Social pedagogy perspective from Europe and Latin America*. New York: Oxford University Press.
- URREA MONCLUS, A., MATEOS INCHAURRONGO, A., FERNÁNDEZ-RODRIGO, L., & BALSELLS BAILÓN, M. À. (2021). The voices of parents and children in foster care. *Journal of Social Work*, 21(6), 1592-1610.

Programari

No n'hi ha

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEm) Teoria (màster)	1	Català	segon quadrimestre	tarda